

קוֹנְטֵרַס

מִחְשֵׁף לְאוֹר

יְגַלֶּה אֵיךְ אָדָם צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל יוֹם, וְחַיֵּב לְזַכֵּר
כָּל יְמֵי חַיָּיו אֶת יְצִיאַת מִצְרַיִם, וְאֵיךְ שָׁעַם יִשְׂרָאֵל
יְצָאוּ מֵאֶפְלָה לְאוֹרָה, מִחְשֵׁף לְאוֹר גָּדוֹל. וְדַבֵּר זֶה
סוֹכֵב גַּם עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מַצְבוֹ הַפְּרָטִי.



בְּנוֵי וּמֵיֶסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי

רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוּן

בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ

רַבֵּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תְלַמִּידוֹ, מוֹרְנוּ

הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רֵז לֹא אָנִיס לִיה

רַבֵּי נֶתָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ

וּמְשַׁלֵּב בְּפִסְקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי

חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ



הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁבַחַג הַפְּסַח אָדָם יוֹצֵא
מִחֹשֶׁךְ לְאוֹר גָּדוֹל, פִּי אֶז מְאִיר אוֹר נוֹרָא
וְנִפְלָא, מִהֶאֱרַת הַגְּאֻלָּה הָעֵתִידָה.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תשפב)

קונטרס

מחשך לאור

בני ובנותי היקרים! כל הגליות שעם ישראל סבלו נקראות על שם מצרים, על שם שהיו מצרים לישראל. אמות העולם שונאים את עם ישראל, כמו שאומרים חכמינו הקדושים (ספרי בהעלותך ט, י): אמר רבי שמעון בר יוחאי, הלכה היא בידוע, שעשו שונא ליעקב, ולא יועיל מאומה, ומאז שקבלו עם ישראל את התורה בהר סיני ירדה שנאה מאמות העולם לעם עולם (שבת פט); אמות העולם אינם יכולים לסבל שעם ישראל מאמינים בהקדוש-ברוך-הוא, באל אחד, הם מרגישים עצמם נחותים, כי עם ישראל יש להם תורה, והם דבוקים באין סוף ברוך הוא, יש להם מצוות, שהן רצונו יתברך, ואף אחד אינו מכריחם לקיים מצוות, אלא חפצים למלא רצון הבורא יתברך שמו, כי מי פעם ישראל גוי אחד בארץ, שעושים את המצוות בשמחה

עצומה. ולכן דיקא עכשו כשאנו מכינים את עצמנו לצאת מ"חשף לאור" גדול, עכשו הוא הזמן שכלנו נתעורר ביחד לחזור בתשובה שלמה, מאחר שכבר עבר על עם ישראל מה שעבר, ועדין עובר מה שעובר, הן מבני עשו והן מבני ישמעאל, עלינו לשמח מאד שלא עשנו גוי כגויי הארצות, אשר אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן י'), שזו השמחה הכי גדולה, שיהודי יכול לשמח בה — שלא עשני גוי. ובאמת מה אנו רואים? עם ישראל הם בני הקדוש-ברוך-הוא, כמו שכתוב (דברים יד, א): "בנים אתם להוי"ה אלקיכם". ואומרים חכמינו הקדושים (ברכות ו.): התפלין של הקדוש-ברוך-הוא, מה כתוב בהם? מי פעמך ישראל גוי אחד בארץ; אמר להם הקדוש-ברוך-הוא לישראל: אתם עשיתוני חטיבה אחת בעולם, אני אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם. עם ישראל מיחדים את הקדוש-ברוך-הוא, על אף כל התלאות והצרות שעברו עליהם במצרים, החזיקו באמונה, ובאמונת חכמים. כמו שכתוב (שמות יד, לא): "ויאמינו בה' ובמשה עבדו", שואלים חכמינו הקדושים (מכילתא בשלח): אם במשה האמינו, בה' לא כל שכן? אלא אי אפשר להגיע לאמונה בהקדוש-ברוך-הוא, אלא על-ידי אמונת חכמים. ולכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא), שכל-כף חשוב אמונת חכמים, שעל ידה האדם יודע

מחשף לאור

רכט

איך להתנהג, ואינו נוטה — לא לימין ולא לשמאל, אלא הולך על הדרך הנכונה. פי היסוד בעם ישראל זה אמונת חכמים, אנו צריכים לשמע בקול חכמי התורה, גדולי ישראל, צדיקי הדור, ולא להמרות פיהם, פי הם המוליכים אותנו בדרך הנכונה. כל התורה כלה תלויה רק באמונת חכמים, כי בלי זה לא יודעים מה זה תורה שבעל פה, ובלי תורה שבעל-פה, אין יודעים מה כתוב בתוך תורה שבכתב.

ולכן כל הגאולה שעם ישראל זכו לה משך כל הדורות, אחר שעבר עליהם צרות ויסורים, שמדות ונהיגות ורציחות, ובכל פעם הקדוש-ברוך-הוא האיר להם, שיצאו מ"חשף לאור" על-ידי חכמי התורה, חכמי ישראל וצדיקי הדור, וכן עתה, שאנו מכינים עצמנו לצאת מ"חשף לאור" לזכות לקבל את חג הפסח, חג החרות, ולצאת כבד מגלות מצרים, אשר אומרים חכמינו הקדושים (מדרש אנדה), שהיו במצרים יותר משבעים אמות, ומכלם לא היו משעבדים אלא בישראל; רק את עם ישראל היו הורגים ורוצחים, חונקים ושורפים. וזאת אנו רואים משך כל הדורות, כל אמות העולם מאחדים נגד עם ישראל. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (ויקרא רבה, פרשה יג, סימן ד): כל המלכיות נקראו על שם מצרים, על שם שהיו מצרים

לְיִשְׂרָאֵל. וְעֲלִינוּ לְזִכֹּר אֶת זֹאת בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מִמְּחֻדָּשׁ,
 לְצֵאת מִ"חֲשֵׁף לְאוֹר". וְלִכֵּן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
 (פְּסָחִים קטז): בְּכָל דּוֹר וְדוֹר חַיֵּב אָדָם לְרֹאוֹת אֶת עֲצָמוֹ
 כְּאֵלוֹ הוּא יֵצֵא מִמְּצָרִים; עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַתָּנוּ
 עוֹבְרִים צְרוּת וַיְסוּרִים, מְרִירוֹת וְהִרְפָּתָקָאוֹת, וַאֲיֵנוּ יוֹדְעִים
 אֵיךְ לְהַחְזִיק מֵעַמָּד, לוֹלֵא שֶׁשָּׁלַח לָנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא צְדִיקֵי אֱמֶת הַדְּבוּקִים בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהֵם
 מְלַמְּדִים אוֹתָנוּ אֵיךְ לְהַחְזִיק מֵעַמָּד וְלֹא לְהִתְיַאֵשׁ. כְּמוֹ
 שְׁאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עח), אֲשֶׁר אֵין
 שׁוֹם יְאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל; אֵין דְּבַר כְּזֶה לְהִתְיַאֵשׁ, אֲפֹלוּ
 בְּמַצְבִּים הַכִּי קָשִׁים שְׁעוֹבֵר עַל בְּנֵי-אָדָם, שְׁנִמְצָאִים
 בְּחֲשֵׁף וְאַפְלָה, צְרִיכִים לְהֶאֱמִין, שְׁיִכּוּלִים לְצֵאת
 מִ"חֲשֵׁף לְאוֹר", שְׁזֶה מֵה שְׁאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
 חֶלֶק ב', סִימָן קיב): אִם אַתָּה מֵאַמִּין שְׁיִכּוּלִים לְקַלְקֵל,
 תֵּאֱמִין שְׁיִכּוּלִים לְתַקֵּן. אֵין מִשְׁגַּ שְׁאָדָם רַק מְקַלְקֵל,
 וְנִמְצָא בְּאַפְלָה וּבְחֲשֵׁף, וְאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְתַקֵּן וְלְצֵאת
 לְאוֹר גָּדוֹל, אֵין מִשְׁגַּ כְּזֶה! גְּלֵה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שְׁאַפְלוּ
 בְּמַצְבִּים הַכִּי קָשִׁים שְׁעוֹבְרִים עַל בְּנֵי-אָדָם, אֲסוּר
 לְהִתְיַאֵשׁ, וְצְרִיכִים לְהַחְזִיק מֵעַמָּד, וְלִבּוֹא אֶל הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא וּלְדַבֵּר אֵלָיו, שְׁזוֹ נִקְרָאת הַתְּבוּדָדוֹת, אֲשֶׁר
 אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כה),
 שֶׁהַתְּבוּדָדוֹת הֵיא מְעֵלָה עֲלֵינוּ מֵהַכֵּל, דְּהֵינּוּ שְׁאָדָם
 מְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יְתִבְרֵךְ בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלוֹ, וְכֵל

מחשף לאור

רלא

צָרְכֵינוּ — בֵּין בְּגִשְׁמֵי וּבֵין בְּרוּחַנֵי מְבַקֵּשׁ רַק מֵאֲתוֹ יִתְבַרֵךְ, וְזֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב בְּעֵינָיו יִתְבַרֵךְ, מְכַל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁאָדָם סוֹבֵל יְסוּרִים, יֵשׁ לוֹ הִרְבֵּה מְרִירוֹת בְּבֵית, צָרוֹת וְעֲגָמַת נֶפֶשׁ, אֵין לוֹ שׁוּם נַחַת וְכוּ', אֲשֶׁר לֹא חָסֵר יְסוּרִים, בַּר מִיָּנֵן, וְאָדָם בָּא בְּלֵב נִשְׁבָּר לְפָנָיו יִתְבַרֵךְ, וְשׁוֹפֵךְ אֶת כָּל לְבוֹ מְכַל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וּמְסַפֵּר לוֹ יִתְבַרֵךְ הַכֹּל לְכֹל, כְּאֲשֶׁר יִדְבֵר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, עַל-יְדֵי-זֶה יוֹצֵא "מִחֲשָׁף לְאוֹר", וּמִי שֶׁדִּעְתּוֹ שֶׁפְּלֵה, אֵין תְּפִלָּתוֹ נִמְאָסֶת, כִּי אֲצֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב יְהוּדֵי שְׁבוּר, בְּעַל יָלֵב נִשְׁבָּר, וּבָא אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמְסַפֵּר לְפָנָיו כָּל אֲשֶׁר מַעֲיֵק לוֹ, אֲזִי זוֹכֶה לְצֵאת מִ"חֲשָׁף לְאוֹר"; וְזֶה סוֹד יְצִיאַת מִצְרַיִם, שֶׁאֲנִי מְצוּיִם לְזַכָּרָה בְּכָל יוֹם וְיוֹם; כִּי יֵשׁ לָנוּ מִצְוֹת עֲשֵׂה לְקִרְא קְרִיאַת שְׁמַע בְּכָל יוֹם בְּבִקְרָה וּבְעֶרְב, וְעַקֵּר קְרִיאַת שְׁמַע זֶה גְלוּי אֶמּוֹנָה — "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הוֵי"ה אֱלֹהֵינוּ הוֵי"ה אֶחָד", שֶׁנִּזְכֹּר אֲשֶׁר מִי מְחַיֶּה וּמְהַיֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה? רַק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלָכֵן בְּעֶרְב נִזְכֹּר כָּל הַלֵּילָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחַיֶּה אֶת הַבְּרִיאָה, וְהַמְצוּה בְּבִקְרָה לְזַכֹּר אֶת זֹאת כָּל הַיּוֹם, וְלֹא לְהַסִּיחַ דַּעַת כְּרַגַע, שֶׁדְּבַר גְּדוֹל וְדְבַר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֵׂה מֵעֲצָמוֹ אֶלָּא בְּהַשְׁגַּחַת הַמְּאֲצִיל הָעֵלְיוֹן. וּכְפִי שֶׁאָדָם מְחַדִּיר בְּעֲצָמוֹ אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָיו יִתְבַרֵךְ כָּלֵל, כֶּף תְּחִיּוֹ נְעִימִים וְקָלִים. וְרַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן

(ו), שְׁכַל הַצָּרוֹת וְהִסּוּרִים שֶׁבָּאִים לְאָדָם, הֵם רַק מִחֲמַת
 חֶסְרוֹן הַדַּעַת, שְׁאִינוֹ יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית,
 אֲשֶׁר זֶה שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ד'): "אֲתָה
 הָרְאֵת לְדַעַת כִּי הָיִי"ה אֱלֹקִים אֵין עוֹד מִלְּבַדּוֹ"; זֶה מֵה
 שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַחֲדִיר בְּעַצְמוֹ, שְׁאִין טָבַע, מְקַרָּה וּמְזָל.
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (אֲבוֹת דְּרַבִּי גֵּתָן כח): אֵין לָךְ
 כְּשָׁפִים כְּכֹשָׁפִים שֶׁל מְצָרִים, אֲשֶׁר הָיוּ עוֹבְדֵי אֱלִילִים,
 מְלֵאֵי זַהְמָה. וְעַם יִשְׂרָאֵל הָיוּ צָרִיכִים לְעֵבֹר אֶת כּוֹר
 הַבְּרוֹזֶל הַזֶּה, לְהִיּוֹת בֵּין אֵמָה שְׁפֵלָה כְּמְצָרִים,
 שֶׁמַּעֲשִׂיהֶם הָיוּ מְאֹד מְגֻנִים, כְּמֵאמָרָם ו"ל (תּוֹרַת פְּהִינִים
 אַחֲרֵי יח): מְגִיד הַכֶּתוּב שֶׁמַּעֲשִׂיהֶם שֶׁל מְצָרִים מְקַלְקְלִים
 מְכַל הָעַמִּים; וְעַם יִשְׂרָאֵל הֵצְרָכוּ לְעֵבֹר אֶת הַסֶּבֶל הַזֶּה
 וְהַחֲזִיקוּ מֵעַמָּד, מְכַל מֵה שֶׁעֵבֶר עֲלֵיהֶם, וְדִיקָא עַל-יַדֵּי-
 זֶה זָכוּ לְצֵאת מִ"חֲשָׁף לְאוֹר". וְזֶה מֵה שֶׁאֲנִי מְחַכֵּים
 וּמְצַפִּים בְּכָל יוֹם וְיוֹם, בְּכָל שָׁעָה וְשָׁעָה וּבְכָל רִגְעַת וְרִגְעַת
 לְגַאֲלָה הַשְּׁלֵמָה. כִּי כָּל הַגְּלוּת זֶהוּ חֲשָׁף וְאַפְלָה,
 וְהַגְּאֲלָה הִיא אוֹר גָּדוֹל מְאֹד, שִׁיתְגַּלֶּה אֵלֵינוּ הַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא בְּעַצְמוֹ, וְאִז יִתְקַים (צְפַנְיָה ג, ט): "כִּי אִז אֶהְפֹּךְ
 לְכָל הָעַמִּים שְׁפָה בְּרוּרָה לְקִרְא כָּל־כָּל בְּשֵׁם ה'"; וְלִכֵּן
 אוֹמֵר הָאֱרִ"י ו"ל, שֶׁבְּמְצָרִים הַמְּחִין הָיוּ בְּצַמְצוּם,
 מְצַרִּים — אוֹתִיּוֹת מְצָרִים, שֶׁהַמְּחִין שֶׁהֵם יָם הַחֲכָמָה
 הָיוּ בְּמְצָר, הֵינּוּ שֶׁהַמַּח יָשָׁן, כְּמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ ו"ל
 (לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס'): יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שִׁישְׁנִים אֶת

מחשף לאור

רלג

ימיהם, ויכולים לעבר לאדם שבועים שנה והוא ישן, מחו ישן. ומה נקראת שנה? שאינו מכיר את הקדוש-ברוך-הוא, אינו מרגיש את הקדוש-ברוך-הוא, אשר אין לה שנה גדולה יותר מזו. ועל זה אמר חני המעגל (מענית כג.): מי איכא דניים שבועים שנין?! ובמה אנו רואים שאדם ישן? שאינו מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלו, זה סימן שמחו ישן. והצדיק האמת הוא מעורר את האדם מהשנה העמקה, ומגלה לו אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ולכן הצדיק פותח את פה האדם לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, וזו המעלה שאדם זוכה להיות מקרב אל צדיק הדבוק באין סוף ברוך הוא, הוא זוכה להיות מקרב אל חכמי התורה המרביצים תורה ברבים, הם יכולים להוציא את האדם "מחשף לאור". אבל עלינו להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, באמונת חכמים, כי פנגד זה יש ערב-רב המתלוצצים מכל אלו הדבורים, והם חכמים בעיניהם, וחושבים שהם הפקחים, אבל כשבא היום שאדם צריך לעזוב את זה העולם, אז רואים מי הצליח בחיים ומי הפסיד?! מי שזכה להכיר את הקדוש-ברוך-הוא בכל יום ויום, ודבר אליו יתברך, וספר לפניו כל אשר עובר עליו, למד תורה, קיים את המצוות בשמחה עצומה, אדם זה יצא בכל יום ויום "מחשף לאור", ומי שמתלוצץ מכל זה, מספן, מבלה זמנו בלשון-הרע,

רכילות וליצנות ודברים בטלים, מחלקת ומריבות, הוא נמצא בגלות גדולה, ורעים ומרים חיי, שהולך נע ונד, ואינו מוצא מקומו.

ולכן, בני ובנותי היקרים! דיקא עכשו שאנו מכינים את עצמנו לחג החרות, חג הפסח, אנחנו מוכנים לצאת מ"חשף לאור", ולא בחנם שתקנו לנו חכמינו הקדושים להזכיר יציאת מצרים בערב ובבקר בעת שאנו קוראים קריאת שמע, כי כשאנו קוראים "שמע", שזה גלוי האמונה, עלינו לזכר באיזה מעמד ומצב היינו עד עכשו, היינו באפלה גדולה, בחשף כפול ומכפל, ועכשו כשאנחנו מתחזקים באמונה בהקדוש-ברוך-הוא, כשאנו מדברים עמו ותברך, על-ידי-זה אנו יוצאים ממצרים. חכמינו הקדושים אומרים (פנא דבי אליהו רבה ז'): אין לה אמה בעולם שהיתה שטופה בדברים מכערים וחשודה בכשפים ובזמה ובכל מעשים רעים אלא המצרים בלבד, לפיכך בא להם תקלה על ידם של ישראל. וזה אומר רבנו ז"ל, נעשה גם עכשו, הערב רב מתגברים ומתפשטים על נשמות ישראל, ומעבירים אותם על הדת, ושולחים את שליחיהם שיעשו פרודים בין נשמות ישראל, שזה כלל הגלות והחשף, ערבית, שמרים מאד חיי האדם; כי כשיש חשף, אז רבים זה עם זה, אחד נכנס בתוך השני,

מחשף לאור

רלה

כי אינו רואה אותו מרב עביות החשף, ונתקל בו ומפילו, ומתקוטטים וכו'. אך עקר סוד חג החרות, חג הפסח, שחרית, שאנו מכינים את עצמנו לקבל את האור אין סוף ברוך הוא, ומתחזקים באמונה ברוחה ומזככת. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ל'): שחרי"ת ראשי תבות: ח'כם, ר'שע, ת'ם, ש'אינו יודע. מהי השלמות בעם ישראל? כשמתאחדים יחד, אפלו אחד חכם, אחד רשע, אחד תם, אחד שאינו יודע לשאל, כיון שמתאחדים יחד, זה חשוב בעיני הקדוש-ברוך-הוא, זה כבר השחרי"ת, אור השחר עולה. וזה יביא לנו את הגאולה, אם אנו נתאחד יחד, ונאהב זה את זה, נשרף את החמץ, שהיא הגזענות הארוכה שנמצאת בתוך תוכנו, שאחד שונא את השני, ולכל נעבד זה על זה, הבה נזכיר לעצמנו את האמת, שעדין אחד שונא את זולתו, עדין אחד אינו יכול לסבל את זולתו, ומדבר עליו מאחורי גבו, ואיך אנו רוצים שתהיה לנו הגאולה?! ולכן לא בחנם שהגלות המרה והארצה הזו שעוברת עלינו נקראת ערבי"ת, חשף, שאז הסמ"ך-מ"ם, ימח שמו וגונדא דליה, עושים פרודים בנשמות ישראל, שזה כלל המפלגות, פלג, פלג, כדור הפלגה, לפלג את העם, להחדיר שנאה בין אחד לשני, להפריד את העדות — זו הגלות, זה החשף. אבל הגאולה שאנו מצפים ומיחלים לה היא — לצאת

מ"חשף לאור", לזכות לאור השחר, שאפלו אדם
 שהוא עדין רחוק מהקדוש-ברוך-הוא, אומר רבנו ז"ל
 (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), שצריכים לדונו לכף זכות,
 ואפלו רשע גמור, כי בזה שדנים אותו לכף זכות,
 יכולים להחזירו בתשובה שלמה, שזה מה שדוד המלך
 אמר (תהלים לו, ז): "ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על
 מקומו ואיננו"; אם תחפש ותבקש ותמצא אצל כל
 יהודי הטוב שבו, אזי תראה שכבר אינו רשע,
 והתבוננת על מקומו ואיננו, כבר אינו אותו אדם, כי
 כיון שדנים כל אחד לכף זכות, מחזירים אותו בתשובה
 שלמה. ובאמת חכמינו הקדושים אומרים (ברכות נו):
 אפלו ריקנין שבו מלאים מצוות פרמון; עם ישראל בני
 הקדוש-ברוך-הוא, כמו שכתוב (דברים יד, א): "בנים אתם
 לה' אלקיכם"; הקדוש-ברוך-הוא אוהב אותנו,
 ורפץ שנלמד זכות על כל יהודי, שנשתדל בכל מיני
 אפנים שבעולם לראות רק את הטוב אצל כל אחד
 ואחד, שדיקא על-ידי-זה נזכה לצאת מ"חשף לאור".
 חכמינו הקדושים אומרים (ויקרא ובה, פרשה ב'): אמר
 הקדוש-ברוך-הוא למשה: כל מה שאתה יכול לשבח
 את ישראל שבת, לגדלם ולפארם; משה רבנו היה
 הגואל הראשון, והוא יהיה הגואל האחרון, כמו
 שכתוב בזהר (ח"ג רעג): "מ'ה ש'היה ה'וא ש'יהיה" (קהלת
 ט), ראשי תבות מ"ש"ה; משה רבנו היה הגואל הראשון,

וְאֵיךְ גָּאַל אֶת יִשְׂרָאֵל? אֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים ((מְנַחֵת סה:)) מֹשֶׁה אֹהֵב יִשְׂרָאֵל הָיָה; וְכָתוּב בַּזֶּהָר: מֹשֶׁה רַבְּנוּ תָּמִיד הִשְׁתַּוְּקָה לְהַגְבִּיחַ וּלְהַעֲלוֹת אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שִׁיגִיעוּ לְמַדְרַגְתוֹ, וּבִשְׁעָה שִׁיְהוֹשֶׁעַ קִטְרָג, מָה עָנָה לוֹ מֹשֶׁה? (בַּמִּדְבָּר יא, כט): "הַמְקַנָּא אֶתָּה לִי?! מִי יִתֵּן וַיְהִיּוּ כָּל הָעָם נְבִיאִים"; מֹשֶׁה רַבְּנוּ אֹהֵב אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר זֶה נִקְרָא מְנַהֵיג אֲמַתִּי, שְׂמוּסָר נִפְשׁוֹ בַּעֲבוּר עֲמוֹ, וְרוֹצֵה לְהוֹצִיאֵם מִ"חֲשֶׁךְ לְאוֹר", לֹא-כֵן הַסֵּמ"ך-מ"ם וְגַנְדָּא דִּלְיָה, כָּל כַּחֵם זֶה 'הַפֶּרֶד וּמְשַׁל', לַעֲשׂוֹת מְרִיבוֹת בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, לַפָּגָם וּלְהַרְבּוֹת אֶת הַחֲשֶׁךְ. וְלִכֵּן הִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁנִּזְכָּה לְהַתְּעוֹרֵר בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּבַפֶּרֶט עֲבָשׁוּ, שְׂאָנוּ מְכִינִים אֶת עַצְמָנוּ לְחַג הַחֲרוּת, חַג הַפֶּסַח, עָלֵינוּ לְקַבֵּל עַל עַצְמָנוּ אֶת הַמְּצוּה הַיִּקְרָה שֶׁל "וְאֶהְבֶּךָ לְרַעֲךָ כְּמוֹךְ", לְדוֹן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, וְלִזְכּוֹר אֲשֶׁר כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲתָנוּ עֲדִין מַחְזִיק בְּאֶחָד — אַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵנוּ, חֶלֶק א', סִימָן פ'), שֶׁמְצִינֵנוּ מִשֶּׁךְ כָּל הַדּוֹרוֹת, שֶׁאֶפְלוּ הַרְשָׁעִים שֶׁהִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם יִצְרָם, בִּיּוֹן שֶׁדָּרְשׁוּ מֵהֶם שִׁמְרֵנוּ אֶת דָּתָם, קִפְצוּ לְתוֹךְ הָאֵשׁ וּמָסְרוּ נַפְשָׁם עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם. לְמִדֵּים מְכָאן, שֶׁאֶפְלוּ הַרְשָׁע הַכִּי גְדוֹל, בַּר מִיָּנָן, עֲדִין נִשְׁמָתוֹ מֵאֲחַדָּת בְּאֶחָד. וְכֵן זֶה אֶצְל כָּל אֶחָד וְאֶחָד. וְלִכֵּן שְׁחַרִי"ת רְאִשֵׁי תִבּוֹת: חָכָם, רָשָׁע, תָּם, שִׁאִינוּ יוֹדַע, כִּי כְּנֶגֶד אֲרַבְעָה בָּנִים דִּבְרָה תוֹרָה; אֶחָד חָכָם,

אחד רשע, אחד תם, ואחד שאינו יודע לשאל, כלם מחזיקים באחד, באחדותו יתברך. ואומר רבנו ז"ל (לקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד'), שאח"ד בגימטריה אהב"ה, עלינו לאהב את כל יהודי, להשתדל לעזור לעם ישראל, אחד צריך לעזור לזולת, וזו השלמות, וזהו רצונו יתברך, שנעשה חסד זה עם זה. כמאמר ז"ל (תנחומא וירא א'): אמר להם הקדוש-ברוך-הוא לישראל, חביב עלי חסד שאתם גומלים זה עם זה יותר מכל הזבח שזבח לפני שלמה; שלמה המלך הקריב אלף קרבנות בכל יום ויום, וכל קרבן היו בזה יחודים גדולים, אף-על-פי-כן אצלו יתברך יותר חשוב החסד שיהודי עושה עם זולתו, שזו תהיה הגאולה, שיהודים יעזרו זה לזה, ולא יבדקו בציציות, אלא מאחדים כלם באחדותו יתברך. ובזה כל יהודי אוהו — אחד חכם, החכם מחזיק באחד, באחדותו יתברך, אחד רשע, אפלו הרשע לא ימיר דתו, וימסר נפשו בשבילו יתברך, אזי רואים שיש בו אחדותו יתברך, אחד תם, מסכן אינו יודע כלום, אבל בפנימיות — נשמתו מאחדת בו יתברך, שאינו יודע לשאל — מסכן, אינו יודע כלום, אבל נשמתו מאחדת בו יתברך, ועלינו למצא את האחד הזה אצל כל נשמה ונשמה, ולעזור לכל בר ישראל. ולכן מצוה גדולה מאד לעזור לזולת, ובזה שמתחילים את ליל הסדר: "כל דכפין ייתי ויכול, כל

מחשף לאור

רלט

דְּצָרִיךְ יִיְתִי וַיִּפְסַח" — מִי שָׁאִין לוֹ לֶאֱכֹל, מִי שָׁאִין לוֹ
עַל צָרְכֵי הַחַג — שְׂיָבֹוא וְנִתָּן לוֹ, כִּי זֶה סִמָּל חַג
הַחֲרוּת, חַג הַפְּסַח — שְׂיִהוּדִים עוֹזְרִים זֶה לָזֶה. וְכַתּוּב
בְּזֹהַר (זֶהר חֶלֶק א' קד): בְּשַׁעֲתָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רַחֲמִים
לִיה לְבַר נֶשׁ, שׁוֹלַח לוֹ עֲנִי לְזָכוֹת בּוֹ. בְּשַׁעֲהַ שְׁאָדָם
נִמְצָא הֵיכָן שְׁנִמְצָא, בַּחֲשֵׁף הַגְּדוֹל בְּיוֹתֵר, אָסוּר לוֹ
לְהִתְיַאֵשׁ, כִּי גַם שָׁם נִמְצָא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְהוּא
יִתְבָּרַךְ אוֹהֵב אֶת כָּל יְהוּדֵי, וְאֵיךְ אָנּוּ רוֹאִים וַיּוֹדְעִים אֶת
זֹאת? כִּי שׁוֹלַח לָנוּ מִתְּנָה, וּמַהִי? עֲנִי. כְּשָׁבָא לְפִתַח
בֵּיתֵנוּ יְהוּדֵי, וּמִבְקֵשׁ צְדָקָה, עָלֵינוּ לְתַפְסוֹ בְּשִׁפְתֵי יָדַיִם
וּבְכַפְּנַיִם שְׂמֵחוֹת, לְקַבֵּל אֶת פְּנֵי עֲנִיִּים בְּסִבָּר פְּנִיִם יְפוֹת,
וְזֶה חָשׁוּב מְאֹד בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן חַג הַפְּסַח נִקְרָא חַג
הַחֲרוּת, שְׁאָנּוּ עוֹזְרִים זֶה לָזֶה, וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (מִדְרָשׁ זוֹטָא שִׁיר הַשִּׁירִים א'): הַדּוֹרוֹן שֶׁל הַקְּדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא צְדָקָה, הַנּוֹתֵן צְדָקָה, אֶפְלוּ הֵיְתָה בְּיָדוֹ עֲבָרָה,
וְנִחַתְּם דֵּינּוּ לְאֵבֶד, יָכוֹל לְהִיּוֹת מְקַבֵּל פְּנֵי שְׂכִינָה בְּכָל
יוֹם, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹמֵר לְמִלְאָךְ שֶׁל פּוֹרְעָנוֹת אֵל
תִּגַּע בּוֹ. אָנּוּ נִמְצָאִים בְּצָרָה גְּדוֹלָה מְאֹד, בְּנֵי יִשְׂמַעֲאֵל,
שֶׁהִתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מְעִידָה שֶׁהֵם פְּרָאֵי אָדָם —
מִשְׁתּוֹלְלִים, אָדָם יוֹצֵא מִפֶּתַח בֵּיתוֹ, וְצָרִיךְ לְרַחֲמִים
רַבִּים, שְׂיִחְזוֹר בְּרִיא וְשָׁלֵם חֲזָרָה. וּמַה עוֹזֵר לְאָדָם?
הַצְּדָקָה. כְּמוֹ שְׁאָמַר הַחֲכָם מְכָל הָאָדָם (מִשְׁלֵי י, ב):
צְדָקָה תִּצְיֵל מ'מּוֹת; אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק

א', סימן רא), שְׁזָהוּ רְאִישֵׁי תְבוֹת: מַצֵּ"ת, אִם אָדָם נוֹתֵן
 לְעֵנִי שְׂיֵהִיָּה לּוֹ עַל מַצּוֹת לְפִסַּח, אֲזִי נִתְקִים אֶצְלוֹ:
 "צְדָקָה תְצִיל מַמּוֹת". וְלִכֵּן דִּיקָא עֵתָהּ, כְּשֶׁאֲנוּ מְכִינִים
 עֲצָמֵנוּ לְחַג הַחֲרוּת, חַג הַפִּסַּח, וּמִשְׁתַּדְּלִים לְצֵאת
 מִחֲשָׁף לְאוֹר, עָלֵינוּ לְקַבֵּל כָּל יְהוּדֵי בְּסִבְר פָּנִים יְפוֹת,
 וְלַעֲזֹר לְכָל הַנְּצַרְכִים, וּבְזָכוֹת זֶה נִזְכָּה לְגֵאֲלָה הַשְּׁלֵמָה,
 כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (כְּבֹא בְתָרָא י.): גְּדוּלָה צְדָקָה, שְׁמִקְרַבֶּת אֶת
 הַגֵּאֲלָה, אָמֵן וְאָמֵן.

תם ונשלם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!